

Tema: Kaj misliš, kdo si? – Identiteta

Temo identiteta bomo predelali v treh ločenih razdelkih. V vsakem je obdelan poseben vidik te teme, ki nudi različna spoznanja in izzive. Navedeni predlogi za delo v razredu/skupini idejno izvirajo iz stalne razstave Hiše evropske zgodovine.

- Razdelek 1** Kakšna je moja identiteta?
Razdelek 2 Kako se identitete oblikujejo in ohranjajo?
Razdelek 3 Mi in drugi: kako identiteta vključuje in izključuje

V posameznem razdelku so:

- Navodila za učitelja
- Dejavnosti
- Vizualno in tekstovno gradivo
- Priporočeni spletni viri

Dejavnosti lahko obsegajo razprave pod vodstvom učitelja, delo v skupini, samostojno učenje in uporabo zgodovinskega gradiva iz primarnih in sekundarnih virov. Učitelji lahko sami presodijo, katere razredne ali skupinske dejavnosti bodo izvedli.

Pregled teme

Učenje o identiteti je kompleksno in občutljivo. Vsi imamo različna porekla, različne življenjske izkušnje in smo odraščali v kulturnih in etničnih okoljih, ki so morda zelo oddaljena od ljudi okoli nas. Kako se opisujemo in opredeljujemo, lahko temelji na davno ustvarjenih koreninah, kot so družinske ali sosedske povezave. Vendar pa ljudje ustvarjajo identitete in občutek samozavedanja iz bolj neposrednih socialnih vidikov okoli sebe, kot so služba, prosti čas ali vrste prijateljev in skupin, s katerimi se poistovetijo ali preživljajo čas. Ključni kazalniki identitete so etnična pripadnost, religija, spolna usmerjenost in zunanji videz, vse pa je treba spoštovati. Naše dožemanje sebe se lahko v različnih okoliščinah ali skozi čas spremeni. Sebe lahko dojemamo drugače, kot nas dejansko vidijo drugi! V tej temi bomo raziskali, kako se je mogoče z uporabo zgodovinskih primerov učiti o identiteti. V spodnjih razdelkih je prikazano, da stvari, kot je identiteta, tudi nacionalna ali zgodovinska identiteta, niso nikoli za večno vklesane v kamen, marveč so veliko bolj spremenljive narave – vedno v gibanju.

Opredelitve pojmov

Identiteta

„Identitete niso nikoli poenotene, v poznih sodobnih časih so celo vse bolj razdrobljene in razbite. Nikoli niso singularne, pač pa so večplastno zgrajene na podlagi različnih, pogosto križajočih se in antagonističnih diskurzov, praks in stališč. Nenehno se spreminjajo in preoblikujejo.“

Vir: *Stuart Hall, Vprašanja kulturne identitete, 1996*

Etnična identiteta

„Etnična skupina je vrsta kulturne skupnosti, ki poudarja vlogo mitov o poreklu in zgodovinskem spominu in za katero je značilna ena ali več kulturnih razlik, kot so religija, običaji, jezik ali institucije.“

Vir: *Anthony D. Smith, Nacionalna identiteta, 1991*

HIŠA EVROPSKE ZGODOVINE

Narod

„Skupnost, ki ima ime, si lasti zgodovinsko ozemlje in ima skupne mite in spomine, skupno javno kulturo ter skupne zakone in običaje.“

Vir: Anthony D Smith, Kdaj je narod, 2002

Nacionalizem

„Ideološko gibanje za pridobitev in vzdrževanje samostojnosti, enotnosti in identitete v imenu prebivalstva, za katerega nekateri njegovi člani menijo, da predstavlja dejanski ali potencialni narod.“

Vir: Anthony D. Smith, Nacionalna identiteta, 1991

Država

„Opredeliti jo je mogoče kot sklop samostojnih institucij, ki imajo na danem ozemlju monopol prisile in pridobivanja.“

Vir: Anthony D Smith, Etnosimbolizem in nacionalizem, 2009

Narodi brez držav

„Teritorialne skupnosti z lastno identiteto in željo po samoodločanju, bivajoče znotraj meja ene ali več držav, s katerimi se običajno ne identificirajo. Občutek identitete v narodih brez držav običajno temelji na skupni kulturi in zgodovini.“

Vir: Montserrat Guibernau, Narodi in nacionalizem, 2004

T4.INTR.B3.P13

Kultura

„Kultura je kompleksna celota, ki vključuje znanje, verovanja, umetnost, moralo, zakone, običaje in vse druge spretnosti in navade, ki jih človek pridobi kot del družbe.“

Vir: UNESCO

Kulturna dediščina

Termin kulturna dediščina zajema več osrednjih kategorij dediščine:

- *snovna kulturna dediščina*;
 - premična kulturna dediščina (slike, skulpture, kovanci, rokopisi);
 - nepremična kulturna dediščina (spomeniki, arheološka najdišča itd.);
 - podvodna kulturna dediščina (razbitine, podvodne ruševine in mesta);
- *nesnovna kulturna dediščina*: ustno izročilo, scenske umetnosti, rituali.